

det for 6,000 end den, at 8,000 Kr. nu svarer til 6,000 Kr. i 1882. Min Stilling til Sagen beroede derfor paa, om der kunde gives andre og stærkere Grunde, og da det ikke har været Tilfældet, staar det nu saaledes for mig, at det ikke er rigtigt at vedtage Loven. Derved at man vilkaarligt flytter Grænsen op, kommer man ind paa en Glidebane, som kan ende med en almindelig Statsgaranti for alle Kreditforeningslaan, hvilket jo er omtrent ensbetydende med, at alle Skatteydere her i Landet faa fælles Ansvar med alle Laantagere for de givne Laan, noget, jeg har tilladt mig at betegne som et Skridt i kommunistisk Retning. Fælles Ansvar for Gæld er ikke det samme som fælles Gæld, men det er et Skridt hen derimod, og det vil jeg ikke være med til. Dersom denne Lov ikke kan begrundes med andet, end at 8,000 Kr. nu svarer til 6,000 Kr. i sin Tid, vil det ikke vare længe, før man siger: 10,000 Kr. nu betyder det samme som 8,000 Kr. i 1904, og dermed er man inde paa Glidebanen. Under disse Forhold stemmer jeg imod Loven.

Jeg har for øvrigt endnu en Grund til at være imod, at man uden Nødvendighed udvider Statsgarantien for private Laan, og det er den, at det kunde hænde, at det kom til at gaa ud over Statens Kredit. Det er ikke nok, naar man skal optræde som Laantager, hvad vi jo desværre i de senere Aar jævnlige have maattet, at kunne henvise til en taalelig Finansbalance og en forholdsvis ringe Statsgæld, thi naar man har en indirekte Gæld — og andet er en Garanti jo ikke — paa en Milliard eller mere, kan det ikke nytte at pukke paa, at Statsgælden kun beløber sig til noget over 200 Mill. Kr. Denne Betragtning har, forekommer det mig, større Betydning nu, end den vilde have haft i 1880. I 1880 drejede det sig kun — det kunde man forudse — om minimale Beløb, men nu er Statens Garanti allerede vokset til at gælde et skønt Antal af Millioner. I 1880 vare vi saa heldige at staa med en stadig synkende Statsgæld, nu ere vi saa uheldige at staa med en ret stærkt voksende Statsgæld. Altsaa, dette Hensyn, at man ikke uden Nødvendighed bør indlade sig paa fra Statens Side at garantere

private Laan, har i alt Fald for mig en saa stor Betydning, at jeg, naar der ikke kan gives andre og bedre Grunde for at gaa op fra 6,000 til 8,000 Kr. end dem, jeg har hørt, ikke kan stemme for Lovforslaget. Jeg stemte villigt for det Ændringsforslag — eller rettere sagt, jeg modsatte mig det ikke, det kom jo ikke til Afstemning —, som det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Dalsgaard) stillede, thi jeg erkendte, at det var fuldstændig logisk, og at det var en Forbedring af Lovforslaget, saaledes som det var, men dermed har jeg paa ingen Maade sagt, at Lovforslaget i sig selv skulde faa min Stemme. Jeg udtalte ved 1ste Behandling, at det for mig var afgørende, om der kunde gives *virkelige* Grunde, virkelig vægtige Grunde for nu at gaa op til 8,000 Kr., f. Eks. den, at de Ejendomme, der ligge mellem 6,000 og 8,000 Kr., havde vanskeligt ved at faa Laan i de andre Kreditforeninger. Intet er i saa Henseende oplyst; tværtimod har det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Dalsgaard) oplyst, at det under mange Forhold ikke en Gang er en økonomisk Fordel at gaa ind i Husmandskreditforeningerne i Stedet for i de andre Kreditforeninger. Han oplyste jo, at Forskellen i Obligationernes Kurs var svingende, at den ingenlunde altid var saa stor, som den er nu, og han fremhævede tillige, at der var særlige Byrder i Husmandskreditforeningerne, større end tilsvarende Byrder i de andre Kreditforeninger. Jeg ser altsaa ikke nogen virkelig Grund til at forandre den gældende Lov om Husmandskreditforeningerne.

Dalsgaard: Det ærede kongevalgte Medlem (Estrup) har misforstaaet mig, men maaske skyldes det kun mine Udtalelsers Mangel paa Klarhed. Jeg vil ikke nægte, at den Omstændighed, som det ærede kongevalgte Medlem har anført var Hovedgrunden til, at man fik Husmandskreditforeningsloven i 1880, var til Stede og ogsaa virkelig var Hovedgrunden, men jeg har kun benægtet, at man i 1880 holdt sig til de Ejendomme, der da ikke kunde komme ind i andre Kreditforeninger. Man gik væsentlig ud der over, idet man straks gik til 4,000 Kr.s Vur-